

Odborné připomínky

k zahájení zjišťovacího řízení na záměr „ZEVO -
Závod na energetické využití odpadu - Cheb“
(spalovna)

Hnutí DUHA má k předloženému oznámení záměru zásadní připomínky ze strany odpadového hospodářství a ochrany ovzduší a požaduje další posuzování vlivů záměru na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. Součástí dokumentace EIA musí být popis celého systému nakládání s odpady v daném regionu včetně opatření k prevenci vzniku odpadů, opakované použití a recyklaci. Tedy i včetně plánovaných cílů pro prevenci a recyklaci komunálních odpadů.

Pátnactidenní lhůta je pro zapojení veřejnosti k dané problematice značně nedostatečná, zvláště v předvánočním období. Navíc oznámení záměru neobsahuje řadu důležitých údajů. Záměr spalovny Cheb není možné posuzovat odděleně, ale jedine jako součást celého systému nakládání s odpady v daném regionu. Na odpady je třeba pohlížet jako na nevyužité suroviny, kterým je možné předejít a lepšími recyklačními službami pro domácnost zvýšit jejich recyklaci a opět snížit jejich množství. To vše za pozitivního vlivu na životní prostředí i ekonomiku celého systému nakládání s odpady.

Nedostatečné podklady

Oznámení záměru spalovny Cheb, která je k dispozici elektronicky v Informačním systému EIA není úplná a znemožňuje nám tak prostudovat všechny potřebné podklady. V oznámení nejsou přiloženy zásadní přílohy jako Rozptylová studie, Akustická studie, Studie vlivu na veřejné zdraví, Přírodovědný průzkum, Dopravní posouzení. Oznámení posuzuje záměr spalovny s výtopnou na zemní plyn, ale chybí posouzení emisí z vtopny na zemní plyn a záměru spalovny Cheb. Hnutí DUHA je přesvědčeno, že z hlediska emisí je moderní výtopna na zemní plyn příznivější k životnímu prostředí, než plánovaný záměr spalovny Cheb.

Žádáme o zveřejnění výše uvedených studií způsobem umožňujícím dálkový přístup, rozpracování záměru spalovny Cheb do řádné dokumentace EIA umožňující posouzení dle zákona č. 100/2001 Sb.

Prevence lepší spalování

Legislativně závazná hierarchie nakládání s odpady sice před skládkováním upřednostňuje energetické využití (jak je správně argumentováno), ale před energetické využití odpadů klade recyklaci odpadů. Před recyklací preferuje opakované použití a před opakované použití preferuje předcházení vzniku odpadů. Graf 1 ze studie US EPA¹ ilustruje, že recyklace je energeticky výhodnější než energetické využití a opakované použití energeticky výhodnější než recyklace, přičemž z energetického pohledu je nejvýhodnější opět prevence.

Je tedy relevantní uvádět, že spalovna komunálních odpadů bude mít oproti současnému stavu (kdy je většina odpadů skládkována) řadu nesporných výhod. Avšak několika násobně výhodnější je odpady recyklovat, ještě výhodnější je odpady opakovaně používat a řádově výhodnější je jim předcházet – nemluvě o tom, že jedine předcházení vzniku odpadů je skutečným řešením odpadové problematiky.

Hnutí DUHA nesouhlasí se stanoviskem zpracovatele oznámení záměru, že stanovená kapacita plánovaného ZEVO 20.000 t lze považovat za optimální. Zpracovatel oznámení záměru uvádí, že: „do budoucna bude disponibilní množství vhodného odpadu ovlivněno především vzrůstajícím průměrným množstvím KO na obyvatele“. Toto konstatování není podloženo žádnou analýzou, naopak data Eurostatu² potvrzují, že od roku 2002 množství komunálních odpadů v EU již neroste s HDP. Členské státy EU musí podle rámcové směrnice o odpadech do konce roku 2013 připravit programy předcházení vzniku odpadů a do roku 2020 zvýšit míru recyklace komunálních odpadů na 50%, k čemuž má chebsko ještě stále velmi daleko. Konkrétní údaje o současné míře recyklace a plánované míře recyklace ve stanoveném území v roce 2020 není v oznámení záměru obsaženo.

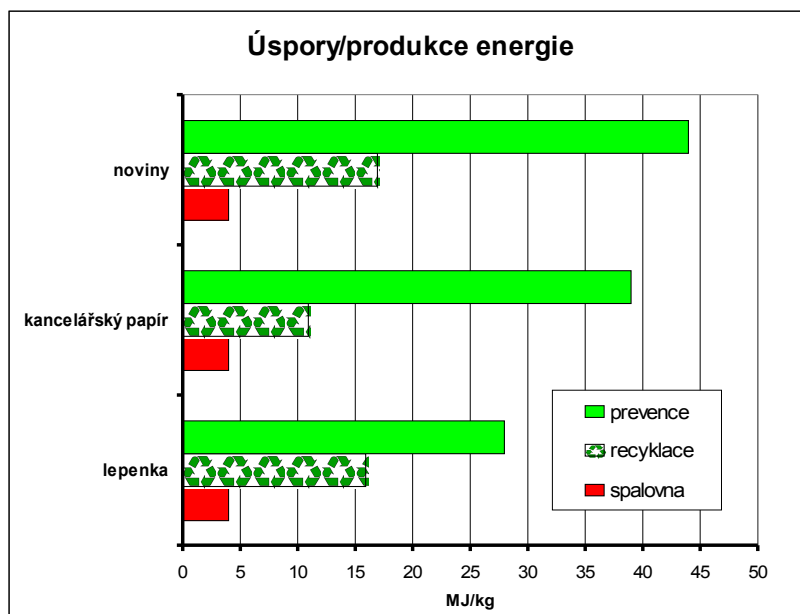
¹ <http://yosemite.epa.gov/oar/globalwarming.nsf/content/ActionsWaste.html>

² Blumenthal, K.: Generation and treatment of municipal waste, Eurostat, 2011,

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-11-031/EN/KS-SF-11-031-EN.PDF

Hnutí DUHA již dělalo celou řadu rozborů složení směsných komunálních odpadů (SKO) a ten zcela běžně obsahuje 75-80% recyklovatelných a opakovaně použitelných složek. Plánované zařízení (spalovna) tedy bude ničit cenné suroviny.

Graf 1:

Recyklace lepší spalování

Také recyklace (materiálové využití) povede ke zvýšení využívání komunálních odpadů a to mnohem efektivnějším způsobem. Recyklace oproti spalování šetří přírodní suroviny, má nižší emise, šetří více energie a vytváří více pracovních míst. Lepší recyklace může rozhýbat nová průmyslová odvětví a sníží naši závislost na dovozu surovin. Pokud by Česká republika recyklovala odpadky stejně jako belgické Vlámko, vznikne asi deset tisíc nových pracovních míst³.

Spalovny naopak účinně podkopávají recyklační programy. Jsou totiž velmi drahé – kapacita 100 tisíc tun ročně stojí průměrně přes dvě a půl miliardy korun⁴. Aby se investice vyplatila, potřebuje stálý a vysoký přísun odpadu. Proto obvykle doslova vyluxují odpady z celého okolí. Na recyklaci už zbývá jen málo: „spotřebovávají velké množství odpadů... Ve spádových oblastech spaloven se třídění spalitelných složek omezuje a odděleně se sbírá především sklo, případně kovy“ stojí ve studii IREAS.⁵

Chybí variantní řešení

Hnutí DUHA požaduje zpracování záměru nakládání s komunálními odpady na Chebsku variantně. A to minimálně v těchto variantách:

- 1) nynější záměr roštové spalovny komunálních odpadů
- 2) vybudování zařízení na mechanicko-biologickou úpravu (MBÚ) odpadů se stejnou kapacitou, avšak s následujícími parametry: 40 % materiálového využití (včetně biologického využití) komunálních odpadů z kraje bude dosaženo tříděním a domácím kompostováním u zdroje (přímo v domácnostech) a MBÚ bude fungovat jako úprava pro zbylých 60 % komunálních odpadů. S tím, že MBÚ bude navrženo tak, aby 10 % odpadů materiálově využilo, 30 % byla ztráta tlením, 30 % bylo uloženo na skládku bez obsahu

³ Tisková zpráva Hnutí DUHA: „Recyklace může vytvořit 10 000 pracovních míst“ ze 14.9.2010

⁴ Viz. VV. Výzva OPŽP

⁵ Slavík, J., et al.: Ekonomické modely hodnocení komplexních nákladů v odpadovém hospodářství, IREAS – Institut pro strukturální politiku, Praha 2004

BRKO a 30 % bylo energeticky využito ve stávajících zdrojích (například po úpravě kotlů přímo v zařízení investora nebo v paroplynové elektrárně ve Vřesové či jinde). S tím, že kraj bude aktivně pracovat na tom, aby se v kraji prodávaly pouze snadno recyklovatelné a využitelné výrobky a bude nadále podporovat aplikaci kompostů na zemědělskou půdu.

- 3) Na Chebsku se do roku 2020 zvýší materiálové využití (včetně biologického využití) komunálních odpadů na 50 % (nyní cíl POH ČR na rok 2010) a sníží produkce komunálních odpadů na úroveň průměru produkce v ČR. Toho se dosáhne aktivní podporou třídění a domácího kompostování u zdroje (a dalšími opatřeními) a pro zbylých 50 % KO se vybuduje menších MBÚ technologií, které se zaměří především na stabilizaci výstupů z MBÚ zařízení a jejich následné uložení na skládkách (bez obsahu BRKO). S tím, že MBÚ bude zaměřeno na to, aby 30 % odpadů bylo materiálově využito, 30 % byla ztráta tlením, 40 % bylo uloženo na skládku bez obsahu BRKO.

Hnutí DUHA je připraveno se na přípravě skutečně plnohodnotných variant podílet.

Spalovna má ničit cenné recyklované suroviny

V části B.II.3.B. v tabulkách 4-11 je uvedena celá řada snadno recyklovatelných surovin, které se chystá plánovaná spalovna nenávratně ničit. Hnutí DUHA v souladu se závaznou hierarchií nakládání s odpady zásadně nesouhlasí, aby spalovna spalovala tyto recyklovatelné suroviny.

Spalovna má pálit nebezpečné odpady

V části B.II.3.B. v tabulce 4 je uveden jeden druh nebezpečného odpadu, který se plánovaná spalovna chystá spalovat. Tento odpad není možné přijímat ve spalovně, protože nebezpečné odpady je možné pálit pouze při teplotách vyšších než 1200°C, což plánovaná spalovna v Chebu nesplňuje.

Hnutí DUHA se domnívá, že součástí technologie musí být zařízení, které bude vytříďovat toxické (nebezpečné) odpady na vstupu spalovny.

Nebezpečné odpady jsou součástí směsných komunálních odpadů i přes snahu o jejich eliminaci (viz. Tabulky 4-11). Neměly by však být páleny ve spalovně komunálních odpadů, která k jejich bezpečnému spálení není dimenzována (spalovny nebezpečných odpadů jsou provozovány za vyšší mnohem teploty zdržení). Vytříděním nebezpečných odpadů se dosáhne dalšího snížení toxických emisí spalovny. Pokud by toxické odpady nebyly tříděny je nutné požadovat pro zařízení režim stejný jako pro spalovnu nebezpečných odpadů, tedy teplotu 1200°C a tomu odpovídající zdržení.

Nedostatečně řešené výstupy

Oznámení záměru by mělo řešit, ale neřeší, naprosto konkrétně způsob nakládání s toxickým popílkem a škvárou. Hnutí DUHA požaduje, aby nyní při projednávání vlivů zařízení na životní prostředí byl popsán konkrétní způsob solidifikace popílků a smluvně zajištěno uložení všech výstupů ze spalovny před vydáním stanoviska. V ČR se začínají objevovat zbytky po spalování odpadu volně v krajině.

Závěr

Obáváme se, že realizace projektu by zhoršila nakládání s odpady v Chebsku. Spalovna by navíc byla významným zdrojem oxidu uhličitého a přispívala by tak významně ke klimatickým změnám. V těchto souvislostech lze navíc předkládaný projekt spalovny považovat za energeticky málo přínosný a produkující významné množství dalších odpadů, které by musely být převážně skládkovány.

Domníváme se, že komunální odpad lze v daném regionu řešit ekonomicky, ekologicky i sociálně vhodnějšími postupy, zejména opatřeními s důrazem na prevenci vzniku odpadů a postupy zajišťujícími materiálové využití a biologickou stabilizaci odpadu. Hnutí DUHA je připraveno být Chebsku nápomocno s přípravou takovýchto kroků.

Vydalo Hnutí DUHA
Ivo Kropáček, prosinec 2012

Hnutí DUHA

Friends of the Earth Czech Republic

A › Údolní 33, 602 00 Brno
E › ivo.kropacek@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Česká veřejnost chce žít ve zdravějším a čistším prostředí. Hnutí DUHA proto navrhuje řešení ekologických problémů, jež přinesou konkrétní prospěch pro kvalitu života každého z nás. Úspěšně prosazuje účinná a realistická opatření, která omezí znečištění vzduchu a řek i produkci odpadů, umožní zachovat pestrou krajinu, snížit kontaminaci potravin a vody toxickými látkami či předejít globálním změnám klimatu. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, přípravu zákonů, kontrolu průmyslových firem, rady zákazníkům a domácnostem, výzkum, v zemědělství, právní kroky i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí na celostátní, místní i mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.